

der dat  
rd zal  
na van  
toerei-

de aan-  
ten vol-

NGA.

A.

iets on-  
treigend  
mog-  
vaardig-  
ij hoop-  
u open-  
er had-  
spreken,  
anderen  
den. De  
gesloten  
lag het  
nachtige  
te ver-  
zouden  
pte aan  
s gevolg  
erhande-  
arje dra  
le bevol-  
door de  
ntie had  
erden te  
die een  
nden in

rije, door  
tie werd  
gedrukt  
der Alli-  
me Com-  
de Kerk  
Alliantie  
medeleven  
wist dat  
ootschap-  
n Zeven-  
ook de  
googte te  
n, waar-  
amen te  
rgadering  
sie te be-  
Hongarije  
athie van  
lge moei-  
digheden  
root deel  
baarheid  
n te win-  
verwegen  
ngelische  
en."

met dat  
alles wat  
de kosten

enstig om  
nden Au-  
dden dan  
n aan de  
n aan het  
inary te

Lausanne  
afgevaar-  
tje tegen-

ad vertrok  
mogelijk  
lenen om  
te oriën-

de smeek-  
sche zijde  
ke samen-  
u met on-  
e, die men  
aan een  
te beter  
eens werd  
dervrangd  
n bepaalde  
n wat Dr  
org maakte  
lle en on-  
n de Brit-  
ntie in te  
Afdeling

885 en Jenu  
it te Utrecht

van het Ministerie van Buitenlandsche Zaken over „Transsylvanië en het Banaat“, „Roemenië“ en „Slovakije“ met inbegrip van andere geschriften van ouderen datum, die der Commissie dienstig konden wezen.

Het Ministerie van Buitenlandsche zaken was zoo vriendelijk mede te deelen, dat Lord Curzon de Britsche vertegenwoordigers in die landen had geïnstrueerd om de Commissie zooveel mogelijk van dienst te zijn.

Te Londen had de Commissie nog een belangrijk onderhoud met den Secretaris van de Roemeensche Legatie, die hem een laissez-passer pas gaf om de grenzen over te trekken, waar dat het best voor de leden uitkwam; daarbij gaf hij nog persoonlijk introducties bij Roemeensche autoriteiten. Eveneens hadden de Commissie-leden nog het geluk om te Londen Mr Snow en andere leden te ontmoeten van eene Amerikaansche Commissie uit den kring der Unitarische Kerk, die juist terugkwamen van hun reis naar Transsylvanië, welke rapport pas was openbaar gemaakt. Nog ontmoeten zij te Londen Mr Adeney, de kanselier van de Britsche Legatie te Boekarest, die zoo vele jaren het hoofd was geweest van de Engelsche Zending onder de Joden in die hoofdstad.

Bij dit alles kwam nog, dat de heeren zich van een geducht gotal passen moesten voorzien, alsmede van de toestemming van het Britsch Militair Bureau voor den toegang tot dat gebied, wat nog was onder militaire bezetting.

Na eerst de bovengenoemde vergaderingen in Zwitserland te hebben bijgewoond, nam de Commissie zich voor achtereenvolgens te bezoeken in Tsjecho-Slovakije: Praag, Brünn en Pressburg; in Hongarije: Boedapest en Debreczen; in Transsylvanië: Nagy-Várad (Grosz-Wardein), Kolosvár (Klausenburg) en nog enkele andere middelpunten van Presbyteriaal kerkelijk leven, en eindelijk Boekarest, met het doel om met Roemeensche autoriteiten in Staat en Kerk samensprekingen te houden.

In haar rapport door Professor Curtis, den vierden November van het vorig jaar te Edinburg uitgebracht, zijn de afgevaardigden zoo gelukkig mede te kunnen deelen, dat zij hun program naar het hier ontworpen plan hebben kunnen afwerken, zonder daarin ook maar eenige wijziging te hebben aangebracht. De Commissie werd overal door de vertegenwoordigers van wereldlijke en kerkelijke Overheden met de meeste vriendelijkheid en hofelijkheid ontvangen; in Hongarije en Transsylvanië met een gloed en enthousiasme, die roerend was en hen diep trof. Op alle manier werf het de Commissie gemakkelijk gemaakt haar taak te vervullen. Door publieke, zoowel als private personen, werd hun van tijd tot tijd een gastvrijheid bewezen, die zoover ging, dat zij met groote zelfverloochening gepaard ging, gerekend de zeer moeilijke omstandigheden waaronder men klaarblijkelijk leefde. De samenkomsten, die zij overal mochten organiseren, werden gekenmerkt door een volkomen openhartigheid. De Commissie had vooraf zich voorgenomen om ondubbelzinnig te laten uitkomen, dat zij niet kwam met eenige politieke of nationale bedoeling, ook dat zij geen Schotsche missie was, noch eene zending alleen van Schotsche of Engelsche Kerken, maar dat zij vóór alles eene Commissie was van de Wereld-Alliantie van Presbyteriaansche Kerken. Zij heeft zich streng aan dit voornemen gehouden, hoewel dit niet altijd even aangenaam voor haar was.

Echter, het feit dat de drie leden der Commissie, William A. Curtis, J. R. Fleming en J. Macdonald Webster, alle drie Schotten waren en zij ook nog de officiële groeten en de beste wenschen der Schotsche Kerken hadden over te brengen, leidde er toe dat zij allerwege de roerendste bewijzen van sympathie en dankbaarheid ontvingen, die de „Presbyterianen“ van het vasteland betuigden jegens Schotland en zijn Kerken.

De Commissie was van meening, dat zij te kort zou schieten in haar taak als zij geen mededeeling deed van den trots en de voldoening, waarmee zij deze warme bewijzen van bewondering en dankbaarheid ontving voor den dienst dien Schotland reeds voor langen tijd had getracht te bewijzen aan de zaak van het Presbyterianisme in Midden-Europa.

G. KEIZER.

## PERS-SCHOUW.

Op audiëntie bij een profetenzoön.

De Palestijnsche correspondent van de „N. R. Ct.“ bracht een bezoek bij Abas Effendi. Wie dat is, blijkt uit zijn brief, geschreven uit het allen bijbellezers welbekende Tiberias.

Van de vele merkwaardige figuren, die men in Palestina aantreft, is een der interessantste en sympathiekste de hier en elders zeer bekende Abdul Baha of Abas Effendi, de naam waaronder iedereen in Palestina hem kent.

Reeds sedert lang had ik van dezen profetenzoön gehoord, men had mij aangeraden, hem toch vooral te bezoeken en mij gesproken van den arbeid der predikers van het Bahaisme, die sedert meer dan 70 jaren den wereldvrede prediken en de verschillende godsdiensten tot een enkelen willen vereenigen. Toen

mijn weg mij naar Haifa leidde, vroeg ik dan ook een audiëntie bij Abas Effendi aan, die hij mij met de grootste bereidwilligheid toestond. Een audiëntie, zoo moet men werkelijk een bezoek bij dezen persoon betitelen, die met koninklijke eerbied door zijn volgelingen en zijn vele verweerders behandeld wordt. Abas Effendi woont in een der mooiste huizen te Haifa, omgeven door een heerlijken tuin vol rozen en bloeiende planten. Wij werden in een ruim en weelderig vertrek gelaten, waar Abas Effendi spoedig bij ons kwam.

Hij is een eervoorwaardige grijsaard van 76 jaren met witte haren en langen witten baard. Hij droeg een grijs onderkleed, een witten gordel om het middel, een langen, bruinen mantel en een witten tulband. Op Oostersche wijze hurkte hij op een kussen in de vensterbank, terwijl hij met ons sprak. Belangstellend vroeg hij ons, wat wij van hem wilden weten. Toen ik hem zeide, dat ik gaarne over hem en zijne leerstellingen in een Hollandsche krant wilde schrijven, was hij zeer verheugd want, zeide hij, in Holland hebben wij nog geen volgelingen en zijn wij nog niet zeer bekend. Abas Effendi spreekt slechts Oostersche talen, Perzisch, Turksch en Arabisch; hij heeft echter een secretaris, die steeds om en bij hem is en zijn woorden in het Engelsch vertolkt.

Het is heel moeilijk Abas Effendi over zichzelf te laten spreken, maar als hij over de leerstellingen van zijn vader, den eigenlijken profet en stichter van het Bahaisme spreekt, wiens trouwe navolger hij is, dan schitteren zijn oogen, de oude gestalte richt zich op in jeugdige vuur, de woorden vloeien van zijn lippen en men begrijpt, hoe deze man duizenden en duizenden tot geestdrift en bezieling brengt.

Later ontmoette de correspondent hem nogmaals en toen was de profetenzoön kwistiger met mededeelingen omtrent zijn persoon.

Ik verwachtte niet, hem spoedig weer te zien en had het niet licht gewaagd nog eens den tijd van dezen interessanten grijsaard in beslag te nemen, indien het lot het niet anders beschikt had. Op een mooi lentemorgen verlieten we Haifa, om een week in Tiberias aan den oever van het lieflijke meer van Kineret door te brengen. Reeds in den trein zagen wij onzenouden vriend weder, hij lag achterover geleund in den hoek van een spoorwagencoupé en was vergezeld van eenige bedienden en zijn secretaris, die hem met de grootste zorg omringden. Allen te zamen volgden wij den weg van het station in Samakh tot aan de boot, die ons over het meer naar Tiberias zou brengen. De heerlijke natuur deed ons de ongemakken der boot, die niets meer dan een vrachtboot was, vergeten. Ook Abas Effendi genoot, in zijn prachtige reisdekens gehuld, van de heldere voorjaarszon op het vriendelijke, blauwe meer. Hij herkende ons dadelijk en begroette ons met een vriendelijk „Good morning“, een der weinige uitdrukkingen, die hij in het Engelsch kent. We hadden dezelfde bestemming en kwamen tegelijkertijd in het lieflijke hotel in Tiberias, met het prachtige uitzicht op meer en bergen, aan. Als oulen kennis werd hij daar met hartelijkheid en zekeren eerbied begroet. Ik nam mij voor in de komende dagen wat meer van hem gewaar te worden. Heel moeilijk viel mij dit niet, want uit zichzelf liet hij mij reeds spoedig verzoeken, een praatje met hem te komen maken. Zoo zat ik eenige avonden geloden weer tegenover hem in de rustige, eenvoudige hotelkamer en ondervroeg hij mij op zijn beurt omtrent mijn plannen en naar mijn verwachtingen van de toekomst van Palestina. Nu wilde hij mij ook wel het een en ander omtrent zijn verleden en vooral dat van zijn vereerden vader vertellen.

De vader van Abas Effendi, de profet Behaula, begon zijn loopbaan in Teheran, waar de Perzische regering en de Mohammedaansche geestelijkheid alles deden, om hem tegen te werken, want zij beschouwden zijn beginselen als revolutionair. Behaula was de zoon van een Perzischen minister en van een zeer rijke en voornamelijk familie. Toen hij niet wilde ophouden, zijne beginselen te verspreiden, wierp men hem in een onderaardsche gevangenis, al zijn goederen, huizen, land, buitenverblijven en vermogen werden verbeurd verklaard. Hij was destijds 32 jaren. Bij deze eerste gelegenheid was hij 4 maanden in de gevangenis, men beschuldigde hem van revolutionaire daden tegen de regering. Zijn vrienden deden alles, om hem te bevrijden en dit gelukte ook spoedig, maar men verbande hem uit Perzië. Hierop ging hij naar Bagdad. Zijn leer verspreidde zich snel en ook het aantal zijner volgelingen werd steeds grooter. In Perzië, waar de beweging spoedig veld won, hadden deze veel van vervolgingen te lijden. Reeds heel gauw verzocht de Perzische, de Turksche regering, hem uit Bagdad te verbannen, opdat de Bahai'sten van hunne leiders gescheiden zouden worden en zoo werd hij naar Konstantinopel, vandaar naar Adrianopel en ten slotte naar Akka in Palestina gezonden. Op deze wijze werd hij viermaal verbanen, maar nooit dacht hij er aan, zijn taak op te geven. Zijne vrienden hielpen hem, om in het geheim uit de gevangenis in Akka, brieven en tijdingen aan koningen en andere hoogwaardigheidsbekleders te zenden, die hen steeds weer verzochten, alles te willen in het werk stellen, om den wereldvrede te helpen verzekeren. Dit was vijftig jaar geleden; de brieven zijn in druk verschenen. In deze brieven wijst hij er op, dat de politiek, die men volgt, gevaarlijk is en raadt hij aan, een algemeene vredesrechtbank op te richten, waarbij alle landen vertegenwoordigd zullen zijn, om internationale geschillen te regelen. Hij voorspelde ook de toekomst, hij richtte zich b.v. tot den Duitschen keizer met de volgende woorden: „Wees niet hoovaardig op uw roem, vergeet niet, dat Napoleon grooter was dan gij; en wat is zijn einde geweest? Neem een voorbeeld aan hem, help mee, den eeuwigen vrede te bevorderen. Berlijn is nu op het hoogtepunt van zijn roem, maar reeds hoor ik de weelachten van het jammerende Berlijn.“ Hij richtte zich in denzelfden geest tot den sultan van Turkije en

voorspelde den terugkeer der Joden naar Palestina.

Nadat hij vijftig jaren in gevangenschap in Akka geleefd had, afwisselend als banneling en als gevangene opgesloten in het huis van bewaring, stierf hij vijftienzeventig jaren oud, en hoeveel hij ook geleden had, nooit was zijn wilskracht gebroken. Na zijn dood zette de zoon het werk van zijn vader voort, hij had alles met hem doorleefd en was hem steeds in verbanning en gevangenschap gevolgd. Hij leefde steeds in vreemde landen en bracht veertig jaren in ballingschap of in de gevangenis door. Vijftien jaren na den dood van zijn vader, brak de revolutie in Turkije uit. Toen de constitutie der Jong-Turken gevestigd werd, was hij 68 jaren oud en werd hij vrijgelaten.

Abas Effendi ging naar Egypte, Europa en Amerika en bracht vier jaren van zijn leven op reis door, om zijn leer te verspreiden. Toen de Balkanoorlog uitbrak, keerde hij naar Palestina terug. De beweging telt thans vier tot vijf miljoen aanhangers. Ongebroken van geest na de lange lijdensjaren, vol geestdrift voor zijn leer, die hem boven alles ter harte gaat, geëerd en bemind door volgelingen en buitenstaanders, brengt Abas Effendi de rest van zijn leven door met het verspreiden van zijn leer in woord en geschrift. Hij werkt van den morgen tot den avond, beantwoordt brieven uit alle landen der wereld, ontvangt bezoeken, geeft audiënties.

Namen we onlangs in deze rubriek een korte uiteenzetting van het Bahaisme op, wellicht is het niet ondienstig ook op dit punt naar den correspondent te luisteren. Behoula, de vader van Abas Effendi, begon 70 jaar geleden een algemeen godsdienst te prediken, die alle fundamentele begrippen der verschillende godsdiensten in zich vereenigt.

De grondbeginselen van dezen algemeenen godsdienst zijn:

1. Onafhankelijk onderzoek naar de waarheid, d.w.z. dat men er zich van te onthouden heeft, om anderen blindelings te volgen.

2. De eenheid der menscheit; alle volkeren zijn Gods lammeren en God is de liefhebbende Herder. Hij is vriendelijk voor al Zijne lammeren, heeft allen geschapen, gevoeld en beschermd, dit is een bewijs van Zijne liefde. Dit is goddelijk beleid en wij moeten Gods beleid volgen, omdat, hoe volmaakt menscheit ook schijnen moge, dit nooit met het werk van God te vergelijken is. Daarom moet men rusten, godsdienstige en politieke vooroordeelen opgeven, om Gods beleid te kunnen volgen. Vooroordeelen vernietigen het geluk der menscheit.

3. Godsdienst moet een oorzaak van harmonie voor het mensdom zijn. Als de godsdienst vijandschap en haat kweekt, is het verkiezelijk, dat er geen godsdienst bestaat.

4. Godsdienst moet in overeenstemming zijn met wetenschap en verstand. Als godsdienst niet in overeenstemming met verstand is, is hij onbevredigend voor het geweten.

5. Gelijkheid der geslachten, want de menscheit heeft twee vleugelen, man en vrouw. Als een der beide zwakker is dan de andere, kan de vogel niet vliegen. Als beide vleugelen gelijke kracht hebben, kan de vogel vliegen, daarom kan, indien beide niet van evenredige kracht zijn, de menscheit nooit tot bloei komen.

6. Algemeene vrede; een algemeene rechtbank moet opgericht worden, ieder land moet 2 of 3 leden naar de grootte der bevolking kiezen, die de besten zijn, zoowel wat bekwaamheid als karakter betreft. Deze personen zullen door de parlementen der landen gekozen moeten worden en deze keuze moet door het volk, de ministers en de hoofden der landen bekrachtigd worden, zoodat deze leden de ware afgevaardigden van het heele land zijn. Deze zullen allen te zamen een internationaal arbitrage-hof uitmaken, dat alle internationale oneenigheden zal regelen. De besluiten van dit hof moeten afdoende zijn. Indien een land zich aan deze besluiten niet onderwerpt, zal de heele wereld zich tegen dat land verzetten en het tot gehoorzaamheid dwingen.

7. Er moet een algemeene taal zijn, d.w.z. van een der reeds bestaande talen, zal men een uitkiezen of een nieuwe taal moet gemaakt worden, die overal gesproken wordt en de algemeene taal wordt. Wij hebben behoefte aan verscheidenheid, daarom moeten de verschillende talen ook behouden blijven.

Door een algemeene taal zullen de onderlinge betrekkingen bevorderd worden.

Er zijn nog vele andere beginselen, maar de hier genoemde zijn de belangrijkste.

Hoe zullen deze beginselen doorgezet worden, vroeg ik hem.

Deze beginselen zullen met Gods wil doorgezet worden. Zij zijn thans overal over de wereld verspreid, in Europa, Amerika, Japan, Australië, Indië, Perzië enz.

Zijn er bepaalde priesters?

Iedere Bahaja is een persoon, die deze leerstellingen, onder anderen, door persoonlijke aanraking, verspreidt.

Hebt gij bijzondere godsdiensttoefeningen?

Neen, we hebben slechts eenige gebieden in verschillende talen en soms vereenigen wij ons op het graf van mijn vader in Haifa.

Hoeveel leden telt uwe organisatie?

Wij hebben vier tot vijf miljoen leden over de heele wereld. Af en toe hebben wij bijeenkomsten; een congres, dat we spoedig hopen bijeen te roepen, zal moeten besluiten, of wij een der bestaande talen als wereldtaal zullen aannemen of een nieuwe zullen maken.

Op mijn vraag, of de organisatie haar leden toestond meer dan één vrouw te huwen, was het antwoord: Neen, tenzij bij groote uitzondering, b.v. in geval van krankzinnigheid.

Is er een bepaalde klasse van personen, b.v. jonge intellectuelen, de volks- of de meer gegoede klasse bij uw beweging geïnteresseerd?